

StOKpaardje

Donateursblad van Stichting 't Oude Kinderboek
jaargang 3, nummer 1, 2007
verschijnt 4x per jaar

Colofon

Stichting 't Oude
Kinderboek
Laarstraat 31
7201 CB Zutphen
0575-545117
oudekinderboek@hetnet.nl
di t/m vrij 13.00-17.00
www.stichtingtoudekinderboek.nl
issn 1873-9474

Redactie

Janneke van der Veer
Lot van den Akker
Pien Pon
Reint Jan Terbijhe

Comité van Aanbeveling

Jos Brink
Bennie Jolink
Nannie Kuiper
Marieke Schriks
Jan Terlouw

Wordt u donateur?

Dan krijgt u:

- *ontvangstbevestiging
- *donateursblad
- *gratis kopersservice
- *eindejaarsattentie

Doelstelling:

Het verzamelen, bewaren
en ter inzage geven van in
principe niet recent
verschenen kinder- en
jeugdliteratuur, in het
bijzonder uit het
Nederlandse taalgebied.

van het bestuur

Van Arendsoog en Joop ter Heul. Dit is de titel van een kijk- en leesboek over oude kinderboeken dat dit jaar door Terra-Lannoo, Arnhem wordt uitgegeven. Deze uitgave komt mede tot stand door de deskundigheid en enthousiaste inzet van de medewerkers van ons kinderboekenleenmuseum. Bij de presentatie van het boek in augustus is StOK dan ook nauw betrokken. In het tweede StOKpaardje van 2007 wordt u hierover uitvoerig geïnformeerd.

De werkzaamheden van StOK ten behoeve van deze uitgave vonden, naast vele andere activiteiten, vooral in 2006 plaats. Hiervan wordt verslag gedaan in het jaarverslag 2006, dat bij StOK ter inzage ligt. Ik noem nog enkele punten uit het jaarverslag:

Ook in 2006 ontvingen we weer vele schenkingen, zodat het bestand aan boeken toegenomen is van 14.000 naar 15.500. Door reparatie zijn 384 boeken weer in goede staat gebracht. Bijna 1400 bezoekers hebben in onze verzameling rondgesnuffeld. Ruim 1300 boeken werden geleend. Anderen bezochten de website www.stichtingtoudekinderboek.nl, die op 6 oktober door mevrouw Nannie Kuiper, lid van het Comité van Aanbeveling, tijdens een feestelijke bijeenkomst in de digitale ruimte werd gebracht. De wisselende etalages en vitrines werden door velen gewaardeerd. Thema's waren o.a. circus, bloemen, Heidi, Cissy van Marxveldt, De gelaarsde kat en Jantje zag eens pruimen hangen.

Op diverse markten hebben we StOK gepresenteerd en overvloedige boeken verkocht. De opbrengst, de bijdrages van donateurs, subsidiegevers en een aantal eenmalige giften voor speciale projecten, hebben er, samen met een voorzichtig uitgavenbeleid, toe geleid dat we in 2006 een kleine reserve hebben kunnen vormen. Hierdoor kan het bestuur naast de primaire taak - de stichting draaiende houden - zich ook op noodzakelijke toekomstplannen richten waarvoor veel financiële middelen nodig zijn.

Met de steun van donateurs, het Comité van Aanbeveling, bezoekers en schenkers en de inzet van medewerkers en bestuur kan het kinderboekenleenmuseum verder gaan met haar taak: het verzamelen, bewaren en ter inzage geven van in principe niet recent verschenen kinder- en jeugdliteratuur, in het bijzonder uit het Nederlandse taalgebied.

Reint Jan Terbijhe, voorzitter StOK.

een bijzondere schenking uit de nalatenschap van Mevrouw M.I.C. von Ehrenthal-Fernández Hissink

Frans met z'n auto met aanhanger en ik met mijn autootje wachten we bij het huis waar Mevrouw von Ehrenthal gewoond heeft. De dochter komt en gaat met ons naar binnen. 'En hier staan alle verzamelde kinderboeken van mijn moeder.' We gaan een kamer binnen van 2,5 x 2,5 met tegen alle muren boekenkasten, helemaal gevuld met mooie oude, soms doorleefde, banden. Op een extra plankje ervoor valt mijn oog op een rijtje boeken van de serie "Ons Boekenplankje". Zo wil ik al heel lang deze serie bij StOK ook eens op een rij zien. 'En hier op de gang nog een kastje met zondagsschoolboekjes.'

Het is bijna gênant om de boeken uit de kasten te halen. 'Ik wilde heel graag dat deze collectie bij elkaar bleef, maar kwam er al gauw achter dat dit niet lukte. Zoals u weet heeft mevrouw Kok van de Koninklijke Bibliotheek al een keuze gemaakt. Ik vind het een fijn idee dat de boeken bij uw stichting in goede handen zijn.'

Alle drie beginnen we dozen te vullen. Ik begin met de zondagsschoolboekjes. Na een goed uur is alles ingepakt en zijn beide auto's en de aanhanger vol.

Nu staan er 43 dozen bij StOK in de kelder. In totaal zo'n kleine 1500 boeken.

Met het team hebben we afgesproken dat we de schenking voorrang geven op de andere nog te verwerken schenkingen. Om enigszins een beeld te krijgen van de collectie - met het oog op dit berichtje in ons StOKpaardje - duik ik de kelder in en ga op onderzoek uit. Ik kom veel bekende, maar ook veel onbekende boeken tegen en vind zelfs het stapeltje van "Ons Boekenplankje". Wat ik zeker weet, is dat het voor alle medewerkers een feest zal zijn om deze schenking uit te zoeken.

Paula Bömer, medewerkster StOK

geschenkbespreking door Janneke van der Veer

J. Riemens-Reurslag, *Liesbeth*. Met illustraties van Rie Reinderhoff, Amsterdam, Van Holkema & Warendorf, 1934.

Tot de bijzondere schenking van zo'n 1500 oude kinderboeken uit de nalatenschap van Mevrouw M.I.C. von Ehrenthal-Fernández Hissink uit Wenum-Wiesel behoort *Liesbeth*, geschreven door J. Riemens-Reurslag (1886-1950).

Liesbeth, dat in 1934 verschenen is, is het laatste deel van de zogenaamde Gele Brem-serie, waartoe nog drie boeken behoren: *De familie Harringa* (1932), *Het Huis "De Gele Brem"* (1932) en *Mijn oom uit Engeland* (1933). De eerste drie delen zijn geïllustreerd door Ella Riemersma; *Liesbeth* is voorzien van illustraties van Rie Reinderhoff.

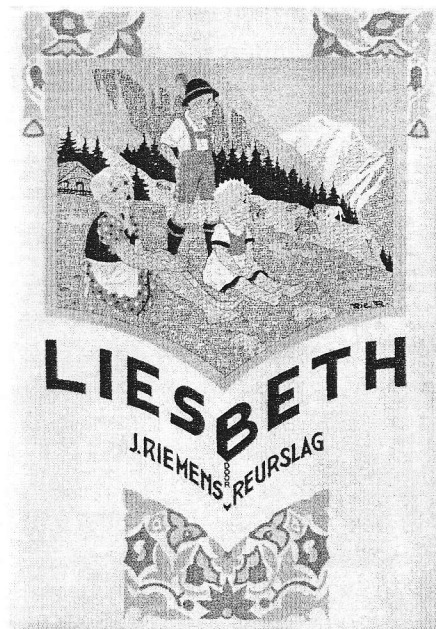
In het eerste deel van de serie, *De familie Harringa*, maken we kennis met het Amsterdamse gezin Harringa: vader en moeder Harringa, hun negenjarige dochter Cor en hun achtjarige zoon Hans. In de loop van het verhaal wordt Jettie geboren. Het verhaal speelt in 1919. Liesbeth, het muzikale, twaalfjarige Oostenrijkse meisje dat veel geleden heeft in de Eerste Wereldoorlog, komt logeren om aan te sterken. Een reclamefolder meldt over het boek: 'Het eerste [deel van de serie] is meer voor den leeftijd 8-10 jaar. Het kind begint groote belangstelling te krijgen voor het leven om zich heen en zoo maken wij in DE FAMILIE HARRINGA de geschiedenis mee van de duiven op het plat, van de geboorte van een zusje en vooral ook van de komst van Liesbeth, het Oostenrijksche meisje, dat echter op het eind van het boek weer naar huis terug moet.'

In het tweede deel, *Het Huis "De Gele Brem"*, staat een vakantiehuis in de Noord-Hollandse duinen centraal. De folder meldt: 'HET HUIS "DE GELE BREM" is alweer voor iets oudere kinderen. De doktersfamilie krijgt een buitenhuisje in de duinen bij Egmond en Cor en Hans genieten hier van het buitenleven en doen hierdoor ook bij de jonge lezers liefde voor de natuur ontstaan.' In dit boek wordt ook verteld over de wonderbaarlijke terugkeer van oom Hans. Jarenlang is gedacht dat deze op driejarige leeftijd bij een schipbreuk is omgekomen. Dat blijkt echter niet het geval. Na een nieuwe schipbreuk wordt hij - als Engelse zeeman - verpleegd in 'De Gele Brem' door de moeder van dokter Harringa, die de drenkeling als haar jongste zoon herkent.

In *Mijn Oom uit Engeland* speelt oom Hans een hoofdrol. Hij zegt het zeemansleven vaarwel en probeert een bestaan op te bouwen als bollenkweker. Dat valt lang niet mee. Door toedoen van zijn naamgenoot, de zoon van dokter Harringa, breken echter betere tijden voor hem aan. Over dit boek wordt in de folder geschreven:

'In dit werk merkt men vooral de verhouding ouders-kinderen, die de laatste twintig jaar zulke groote wijzigingen heeft ondergaan. De goede zijde van deze moderne verhouding is hier naar voren gebracht. De kameraadschappelijke omgang tusschen de ouders en Cor en Hans maakt, dat de kinderen tenslotte hun moeilijkheden aan hun ouders toevertrouwen, nadat zij die eerst zelf hebben verwerkt.'

In *Liesbeth*, het laatste deel, draait het om het Oostenrijkse logeetje van de familie Harringa. Verteld wordt over de manier waarop het Oostenrijkse gezin de moeilijke oorlogsjaren doorkomt. De vader van Liesbeth is lange tijd vermist. Gelukkig komt hij terug, maar hij is erg veranderd door zijn ervaringen in de oorlog. Liesbeth stimuleert hem om weer te gaan zingen. Zelf staat ze aan het begin van een succesvolle muziekcarrière. Bij een van haar eerste optredens komt de familie Harringa naar haar luisteren.

boeken van Sutfene

De boekenmarkt rond de Zutphense Verpleeghuizen van Sutfene genoot een grote en zelfs landelijke bekendheid. Juni 2006 werd de twaalfde en definitief laatste markt gehouden. Het totale complex van de verpleeghuizen Leeuwerikweide en Slingerbosch wordt gesloopt en door nieuwbouw vervangen. In de nieuwe opzet is helaas geen ruimte beschikbaar om boeken uit te zoeken en een markt te houden. Jammer, want de markt bracht toch telkens ongeveer zeven- à achtduizend euro op voor de activiteitenbegeleiding of voor de aanschaf van bijzondere zaken zoals zitjes, een volière, een groot tv-schermbord, enz. Het is logisch dat op zo'n markt niet alle boeken verkocht worden. Voorheen werden die na een sanering weer meegenomen naar de markt van het volgende jaar, maar die komt er nu niet meer en dus dreigde een flink aantal boeken naar het oud papier te verdwijnen. Hieronder bevond zich een behoorlijk aantal dozen met jeugdboeken. Omdat wij daar op een gegeven moment lucht van kregen, hebben we contact opgenomen met de man die deze boekenmarkt altijd organiseerde voor Sutfene, Ap Overkamp. We hebben hem gevraagd of hij er bezwaar tegen had dat wij die boeken ter plekke zouden uitzoeken om ze vervolgens mee te nemen naar de Laarstraat en ze zo voor ondergang te behoeden. Ap had daar geen enkel bezwaar tegen, integendeel het deed ook hem deugd dat er met deze boeken nu nog iets nuttigs gebeurde. Zo zijn wij (Lot van den Akker, Liesbeth Straub en ondergetekende) een paar donderdagmiddagen naar de boekenkelder van Sutfene gegaan om die boeken te selecteren die voor StOK van waarde konden zijn. Dat bleken nog zo'n kleine twintig dozen te zijn. Met z'n drieën (Paula, Reint Jan en Eef) hebben we vervolgens gezorgd dat alles in de Laarstraat kon worden opgeborgen, zodat we weer flink wat boeken rijker zijn. Vanaf deze plaats willen wij dan ook Sutfene, en met name Ap Overkamp, hartelijk danken voor deze schenking.

Eef Nulden

Cissy van Marxveldt, de moeder van de bakvisroman (1889 - 1948)

Wie de naam Cissy van Marxveldt hoort of leest, denkt terstond aan Joop ter Heul of Een Zomerzothed, de bekendste boeken van haar hand. Maar wie was deze vrouw?

Achtergrond

Cissy van Marxveldt was een van de pseudoniemen van Setske de Haan, die op 24 november 1889 in Oranjewoud werd geboren. Zij was het enig kind van een voor die tijd progressieve hoofdonderwijzer uit die plaats. Ze had als kind te kampen met een tamelijk zwakke gezondheid, maar was toch, wat je in die tijd zou noemen, een dolle meid. Zo was ze bijvoorbeeld gek op voetbal, iets wat zeker toen voor een meisje niet de eerste belangstelling behoorde te zijn. Op elfjarige leeftijd gaat ze naar de hbs in Heerenveen. Zelf zei ze eens over die tijd dat het er een was van dolle pret en zo weinig mogelijk werken. Ze genoot van het leven op het platteland en gaf toen al blijk van het gevoel voor humor dat in haar latere boeken is terug te vinden. Zo herinnert haar nichtje en vriendin Jeltje zich hoe ze in die tijd hebben zitten kijken naar het schouwspel van een koe die naar de stier werd gebracht in gezelschap van Onno, de zoon van de boer van wie de koe was. Setske was elf en de zoon van de boer een jaar of veertien. Als ze met z'n drieën naar het gebeuren zitten te kijken laat Onno zich ontvallen: 'Als ik dat zo zie, zou ik zelf ook wel es willen.' 'Nou, wat let je', zei Setske gevat, 'het is jullie eigen koe.' Het was uit deze tijd dat zij later veel stof voor haar boeken zou putten. Ook begon ze in die tijd al voorzichtig te schrijven, wat altijd haar grote hobby is gebleven.

Ze slaagde er zelfs al in een feuilleton van haar hand in het *Nieuwsblad van Friesland* geplaatst te krijgen. Ze deed drie klassen van de hbs en ging steeds op het nippertje over. Een blindedarmontsteking zorgde er echter voor dat ze haar eindexamen niet kon doen.

In 1908 ging ze als au pair naar Engeland. Omdat men daar nogal moeite had met het uitspreken van haar voornaam werd die uiteindelijk verbasterd tot Cissy, de voornaam die ze later voor haar pseudoniem zou gebruiken. Het beviel haar echter niet in het doktersgezin waar zij in Coventry verbleef, zodat ze na overleg met haar ouders naar een kostschool in Bath ging. Heimwee dreef haar ten slotte weer terug naar Friesland. Nog steeds wilde Setske graag schrijven en daarom ging ze als leerling-verslaggeefster bij de *Drachster Courant* werken. Het werd een volslagen mislukking, vooral omdat ze feiten en fantasie door elkaar placht te halen. Rond 1910 verhuisde ze naar Amsterdam waar ze op kamers ging wonen. Daar haalde ze haar diploma stenografie en typen en ging op een handelskantoor werken. In 1914 ontmoet ze in die stad de vier jaar jongere Leo Beek, een luitenant. Hij bleek de grote liefde van haar leven. Hij was ook de man die haar aanmoedigde door te gaan met schrijven. Vanaf 1915 publiceerde ze in diverse bladen onder namen als Ans Woud, Betty Bierema en Cissy/Sissy van Marxveldt. In 1916 trouwden Setske en Leo en gingen in Hilversum wonen, want Leo was in Laren gelegerd. Uit hun huwelijk werden twee zoons geboren.

Boeken

Haar eerste boek verscheen in 1917: *Game and set*, dat later als *Vriendinnen* is herdrukt, een jaar later gevolgd door *Het hoogfatsoen van Herr Feuer*. Veel succes hadden deze twee boeken niet. Toch werd ze naar aanleiding van deze boeken benaderd door de redactie van een jeugdtijdschrift met het verzoek een vervolgvverhaal voor dit blad te schrijven. Enthousiast ging ze in op dit verzoek zonder eigenlijk te weten waarover ze zou gaan schrijven. Haar man greep echter in en zette haar zonder pardon aan het werk. Ze begon de herinneringen aan haar hbs-tijd te boek te stellen. De redactie van het blad was ingenomen met haar pennenvruchten, maar helaas, na drie afleveringen ging het blad ter ziele. Ze bood het complete verhaal uiteindelijk aan bij uitgeverij Sijthoff, die haar eerste twee boeken had uitgegeven, maar daar zag men op basis van de verkopen van deze twee boeken geen brood in het verhaal. Men nam zelfs niet de moeite het manuscript te lezen, iets wat men beter wél had kunnen doen.

Uitgeverij Valkhoff vond het verhaal namelijk zo aardig dat men het wel wilde publiceren. In 1919 verscheen bij die uitgever *De HBS-tijd van Joop ter Heul*. Het boek werd meteen een succes. Een vlotte schrijfstijl, veel humor, fantasie en een milieu waarin iedereen wel wilde leven - ze vormden het handelsmerk van Cissy van Marxveldt. Valkhoff bood haar al snel een contract voor het leven aan, iets waarvan zij alleen maar had kunnen dromen. Vrij snel daarna volgden drie nieuwe delen, *Joop ter Heuls problemen (1921)*, *Joop van Dil-ter Heul (1923)* en *Joop en haar jongen (1925)*. In 1927 volgde een boek dat later ook een kaskraker zou worden: *Een zomerzothed*.

Met name de Joop ter Heul-boeken zijn deels gebaseerd op haar eigen leven en haar belevenissen op de hbs. Zo is de echtgenoot van Joop, Leo van Dil, duidelijk geïnspireerd op haar eigen man.

In 1928 verscheen *De Louteringskuur*, een boek dat veel meer op andere tijden, de Roaring Twenties, is geënt. In de loop van de jaren dertig verschenen vele andere boeken van haar hand waaronder de Marijke-serie, *Pim de Stoetel* en *Puck van Holten*. In 1929 werd Cissy van Marxveldt getroffen door een beroerte. Later bleek het om een hersentumor te gaan, waaraan ze nooit is geopereerd. Ze raakte als gevolg hiervan aan haar rechterkant verlamd. Toen ze weer was opgekrabbeld en weer ging schrijven typte ze met haar linker hand.

Haar eerste boeken werden geïllustreerd door Isidoor van Mens en Henry Pieck (tweelingbroer van Anton); later illustreerde Hans Borrebach veel van haar werk.

En verder

Haar werk was aan een wat wisselende populariteit onderhevig. Met name in de jaren zestig en zeventig taande de populariteit van de boeken, mede door de geest van die tijd. Haar boeken werden toen, met name door feministen, nogal rolbevestigend gevonden. Maar desondanks worden ook nu nog steeds weer boeken van haar herdrukt. Zoals gezegd schreef Cissy graag en veel. Dit zorgde ervoor dat zij en haar gezin zorgeloos door de crisistijd rolden. Dat is niet verwonderlijk als u weet dat ze met haar schrijven zo'n vijftigduizend gulden per jaar verdiende en dat was heel wat, zeker in die tijd. Ze was gek op verhuizen en haar verdiensten stelden haar daartoe ook in staat. Zo woonde ze onder andere in Bloemendaal, Wijk aan Zee, Bussum en ten slotte in de Lomanstraat in Amsterdam. De oorlog was, zoals voor velen, de moeilijkste tijd van haar leven. Ze wilde geen lid van de Kulturkamer worden en publiceerde niet meer. Haar man was actief in het verzet en werd in 1944 door de bezetter opgepakt en gefusilleerd. Haar hart was gebroken en daarmee was ook haar inspiratie verdwenen, hoewel, in 1946 schreef ze nog een boek over een meisje in het verzet: *Ook zij maakte het mee*. Op verzoek van haar uitgever schreef ze nog één vervolg op de Joop ter Heul-boeken, *De dochter van Joop ter Heul*, maar dat is aanmerkelijk minder dan de eerdere delen. Voor de buitenwereld hield ze een schijn van vrolijkheid op ondanks haar slechter wordende gezondheid. Ze stierf op 11 november 1948, nog maar 58 jaar oud. Zoals hiervoor al gezegd zijn veel van haar boeken naderhand met wisselend succes herdrukt in diverse uitgaven. Ook zijn er van haar boeken een tv-serie, toneelstukken en zelfs een musicals gemaakt. Cissy van Marxveldt bewees met haar boeken dat ook goede jeugdboeken in wezen tijdloos zijn.

Eef Nulden

Bronnen:

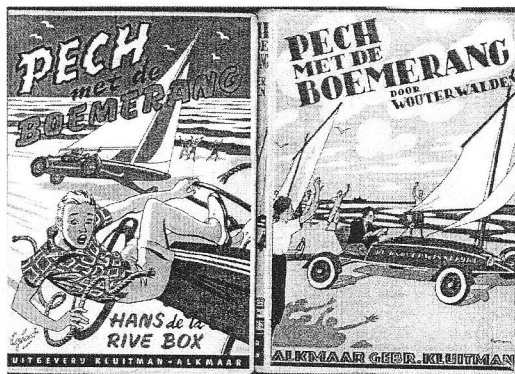
- Henk van Gelder, *Het is een bijzonder kind en dat is ie* (Bussum 1980).
- Jan van Marxveldt, *De zoon van Joop ter Heul* (Helmond/Hoorn 1991).
- Margit Kranenburg, 'De bakvissen van Cissy van Marxveldt blijven boeien', in: *Boekenpost* 17, mei/juni 1995, p. 18-19.

Boekvergelijking door Lot van den Akker

Hebt u zich ook wel eens bedrogen gevoeld als u een nieuw boek van uw lievelingsschrijver in handen dacht te hebben en het een oud boek in een nieuw jasje bleek te zijn? Mij overkwam dat bij het lezen van *Vaart naar de vrijheid* van An Rutgers van der Loeff, een pocket uit de Salamanderreeks. Het is een verhaal voor oudere jongens en meisjes over mensen en kinderen die in de Tweede Wereldoorlog vanuit Zweden naar Amerika gaan op de "Miss Jane", een klein zeilschip. Ik had het dus al, maar dan onder de titel *Voor een kans op geluk*. Wat was er mis met de eerste uitgave, dat de naam veranderd moest worden? Of was het alleen maar een verkooptruc? Soms is dat meteen duidelijk, zoals bij *De Stormers* van Cissy van Marxveldt, dat na de oorlog werd herdrukt als *De Burgemeesterstweeling*. De eerste titel wekte toen akelige associaties op met de Jeugdstorm, de jonge NSB-ertjes. Ook haar eerste boek *Game and Set* met illustraties van Frans Hogerwaard uit 1917 werd vanaf 1923 herdrukt onder een nieuwe titel: *Vriendinnen*, met illustraties van Is. van Mens. In 1950 werd het opnieuw uitgegeven als *Op eigen benen*, nu met tekeningen van Hans Borrebach. Dit verhaal hoorde ik van een medepassagier in de trein toen ik naar een boekenbeurs ging. Toevallig verzamelde ze de boeken van Cissy van Marxveldt. We dachten dat de titel de eerste keer veranderd was omdat *Game and Set* te elitair klonk en dat de tweede verandering misschien te maken had met het feit dat *Vriendinnen* in 1950 weer te zoetsappig klonk. Volgens het *Lexicon van de Jeugdliteratuur* is *Game and Set* onder het pseudoniem Betty Bierema geschreven, maar het oude exemplaar van StOK staat onder haar eigen naam. *Het hoogfatsoen van Herr Feuer* uit 1918 staat wel op naam van Betty Bierema.

Een ander geval zijn de boeken over *De reus van Pech-zonder-end* door Rutger Bas. Deze serie werd onder pseudoniem geschreven door An Rutgers van der Loeff, maar liep niet geweldig, en werd toen heruitgegeven onder haar eigen naam als *De lieverdjes Plok*, omdat naamsbekendheid een betere garantie was voor een ruim lezerspubliek. Of het gewerkt heeft, weet ik niet. De schrijfster begon al een beetje uit de tijd te raken. Een schrijver die ook veel onder pseudoniem werkte, was Hans de la Rive Box. Hij schreef sneller dan de uitgever de boeken onder zijn eigen naam kon uitgeven. Hij gebruikte de naam Wouter Walden voor jongensboeken en voor meisjesboeken gebruikte hij Nellie Wesseling, Loek Walbeke, Nonnie Welden en Mies Loman. Een vreemd geval is *Pech met de "Boemerang"*, dat eerst verscheen onder de naam Wouter Walden met illustraties van Pol Dom, terwijl de tweede druk onder zijn eigen naam met tekeningen van Gerard van Straaten is uitgebracht.

(wordt vervolgd)

Zoek het boek

Weet u uit welk boek onderstaand fragment komt? Degenen die het antwoord weten, maken kans op een boek naar keuze uit het verkoopassortiment.

Van ginds bij den haard kwam die donderende stem, en wel van iemand, die, juist als Malena het had voorspeld, een paar ogen in zijn achterhoofd had. Want donkere groote brilleglazen glansden in zijn nek. Hij had vuurrood haar en het scheen wel, alsof hij zich niet eens behoefde om te keeren of te verroeren, om te zien wie er binnen kwamen. De kinderen stonden onbewegelijk en zeiden niets; ze geleken op een troepje verdwaalde lammeren. Allen staarden zij naar de donkere glimmende oogen in den roodharigen nek en naar de bloote, behaarde armen van den man, die op en neer gingen met iets dat glansde en scherp was en dat hij vastomkneld hield in zijn grove vuist. "Wij zijn bij den hondenturk terecht gekomen", fluisterde Malena en haar tanden klapperden van angst.

De oplossing kunt u sturen naar Stichting 't Oude Kinderboek met vermelding van uw naam en adres, of afgeven op Laarstraat 31, 7201 CB in Zutphen.

Het boek gevonden

Het fragment van de vorige keer kwam uit *Lawines Razen* van An Rutgers van der Loeff-Basenau. Het is geraden door mevrouw Liet Hoitink uit Hoog-Keppel. Gefeliciteerd. U mag een boek uit de verkoopkast komen uitzoeken.

Sponsoring

BESTPRINT, de cartridgespecialist uit de Laarstraat heeft onze cartrigde gratis en voor niets gevuld. Wilt en kunt u StOK in natura sponsoren? Neem dan contact op met een van de Medewerkers in het StOKpand aan Laarstraat 31, 0575-545117

Van Someren
en
Ten Bosch
Zutphen

Boekverkopers sinds 1844

Turfstraat 19
7201 KE Zutphen
Tel. (0575) 51 35 12
Fax (0575) 51 02 26
somerentenbosch@planet.nl